

Ruta Patrimoni Industrial Ceràmic

El naixement del sector industrial

"(...) Nombramos así mismo un Regidor de Quadra de Baldosas en la forma antecedente: todos los quales Regidores de Quadra serán a elección del Director (...)"
Primeres Ordenances de la Real Fábrica. 1727

La Reial Fàbrica del Comte d'Aranda va elaborar taulells des de la seua fundació, però va ser una producció escassa, poques vegades seriada i generalment per encàrrec.

Al llarg del segle XIX la producció de ceràmica plana continua sent minoritària en relació amb la fabricació de pisa i terrissa. No serà fins a 1903 quan Salvador Cotanda funda la primera fàbrica dedicada a la producció de taulells: La Progresiva. A ella seguiran altres que configuraran el que podem considerar primer nucli del taulellet de l'Alcora: La Paloma, La Esmeralda, Gaya, Diago, Agustín Nomdedéu Vié, Gómez, i altres que ocuparan les antigues naus de la Reial Fàbrica: Tilesa, El Cacau i BIC. Azulejos Sanchis (1919), que es troba davant de nosaltres, va decorar la façana amb un panell de taulells pintats per José Cotanda Aguilera, a qui està dedicada la plaça en la qual ens trobem.

Aquestes primeres factories conviuen amb les de vaixel·la i pisa decorativa: Fàbrica de Pisa i Taulells de Cristobal Aicart (1895-1944), Ramos i Cia (1944-1948), Eugenio Macián (1939-1940), LEJUFE (1943-1944), La Ceràmica Artística (1942-1947) i més recentment La Muy Noble (1976-2008)

El premsat

La Reial Fàbrica ja comptava amb algunes premses per a l'elaboració de peces seriades. En el dibuix podem veure un enginy de premsa de cargol per a la realització d'una placa amb motlle d'escaiola.

Ja des del segle XIX comencen a utilitzar-se maquinàries que homogeneïtzen la forma de les rajoles i compacten millor la massa, de manera que es poden elaborar peces més sòlides i més primes.

Després de la Guerra Civil de 1936-39 es generalitzen les premses de fricció elèctrica, accionades per un sol operari, com la que podem admirar en aquesta plaça, datada en 1957.

